

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การป้องกันและควบคุมโรคความดันโลหิตสูงจะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าไม่มีระบบเฝ้าระวังที่ดี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ จึงทำการศึกษาเพื่อประเมินระบบเฝ้าระวังโรคความดันโลหิตสูง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการคัดกรองความเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง พร้อมทั้งความครอบคลุมของการคัดกรอง การส่งต่อ และการนำไปใช้ประโยชน์

วิธีการศึกษา: ทำการศึกษาแบบภาคตัดขวาง โดยออกแบบการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ อสม.และประชาชนใน 30 หมู่บ้านที่สุ่มตัวอย่างขึ้นมาจากหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดบุรีรัมย์ แบบ cluster sampling การศึกษามี 3 ส่วน คือ 1) กระบวนการคัดกรองความเสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูง โดยครอบคลุมประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการคัดกรอง ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลศูนย์ 2) ความครอบคลุมของการคัดกรองโรค และ 3) ความครอบคลุมของการส่งต่อกลุ่มสงสัยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่

ผลการศึกษา: ผลการสัมภาษณ์พบมีกระบวนการและรูปแบบการคัดกรองความเสี่ยงความดันโลหิตสูงในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป คล้ายคลึงกัน ได้แก่ การเตรียมรายชื่อ วางแผนการคัดกรอง คัดกรอง

ตามข้อคำถามในแบบ วัตรอบเฝ้าระวังช่วงน้ำหนักรวตความดันโลหิต โดยเครื่องแบบดิจิตอล ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการ calibrate หลังจากนั้นทำการบันทึกข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินผลตามตัวชี้วัด เมื่อดูความครอบคลุมของการคัดกรอง พบว่าประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ได้รับการคัดกรองความเสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 88.8 ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบประวัติโรคความดันสูงในครอบครัว สรุปผลการประเมินความเสี่ยง พบส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มปกติ ร้อยละ 87.1 เป็นกลุ่มเสี่ยง ร้อยละ 4.1 และกลุ่มสงสัยรายใหม่ ร้อยละ 8.3 ในกลุ่มสงสัยโรคความดันโลหิตสูงรายใหม่ ได้รับการประเมิน CVD Risk ร้อยละ 20.0 และได้รับการส่งต่อร้อยละ 50.5 ซึ่งเมื่อไปถึงแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัย พบว่าเป็นโรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 5.0

ข้อเสนอแนะ: อสม.ที่ทำหน้าที่คัดกรองเบื้องต้น ควรได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง การประเมิน CVD Risk และการส่งต่อเพื่อรับการวินิจฉัยควรพัฒนาให้มีความครอบคลุมมากขึ้น ควรทบทวนกระบวนการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ได้รับการคัดกรอง เช่น การสื่อสารเรื่องประโยชน์ของข้อมูลประวัติครอบครัว สถานบริการควรมีระบบการติดตามผลการส่งต่อ โดยเฉพาะกลุ่มสงสัยที่ไม่ได้รับการวินิจฉัย

คำสำคัญ: ความดันโลหิตสูง, ประเมิน, เฝ้าระวัง, บุรีรัมย์, คัดกรอง